

ZESTAW LITERATURY

Olimpiady Tematycznej – Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1914–1950. Od strzelców i legionistów do żołnierzy „wyklętych”

Rok szkolny 2013–2014
w stulecie wymarszu 1 kompanii kadrowej
i siedemdziesięciolecie Powstania Warszawskiego

Do kwalifikacji szkolnych oraz zawodów I stopnia (międzyszkolnych) Olimpiady zalecane jest korzystanie z podstawowych i ogólnie dostępnych:

- podręczników szkolnych
- encyklopedii i leksykonów ogólnych i tematycznych
- atlasów historii Polski
- słowników historycznych i biograficznych
- wydawnictw albumowych.

Wymienione niżej tytuły nie stanowią pełnego i wyczerpującego wykazu literatury obowiązkowej. Jest to lista książek przydatnych w przygotowaniu się do udziału w Olimpiadzie. Uczestnicy Olimpiady, a zwłaszcza zawodów II (okręgowego–wojewódzkiego) i III (centralnego) stopnia, powinni wykorzystać w szerokim zakresie wszelką dostępną dla nich literaturę umożliwiającą zapoznanie z materiałem dotyczącym okresu objętego tegoroczną edycją konkursu. Nie oznacza to obowiązku przestudiowania wszystkich zamieszczonych w wykazie pozycji, a ich wielość wynika z faktu różnorodności zasobów bibliotek szkolnych i wszelkich innych.

Szczególnie zalecamy: Zeszyty *Dzieje Narodu i Państwa Polskiego*, syntezy dziejów Polski w latach 1914–1950, monografie bitew i kampanii, organizacji konspiracyjnych, biografie i wspomnienia żołnierzy i dowódców, albumy fotografii wojennej, atlasy map i zbiory map, itd. oraz pozycje z niżej zamieszczonego wykazu. Pozycje zawierające wiedzę syntetyczną (przekrojową) wytłuszczamy.

Wykaz zalecanej literatury

- **H. Adamczyk- Szczecińska, A. Mańkowska, K. Zalewska, *Słownik szkolny. Postacie historyczne*, W-wa 1997;**
- W. Anders: *Bez ostatniego rozdziału*, Londyn – Warszawa, kilka wydań;
- M. Anusiewicz, M. Wrzosek, *Kronika powstań śląskich*, Warszawa 1980,
- ***Atlas historii Polski, mapy, komentarze*, W-wa 2000 i nast.**
- **D. Baliszewski, A. K. Kunert: *Prawdziwa Historia Polski. Ilustrowane wypisy źródłowe 1939–1945*, Warszawa 1999-2000;**
- H. Bagiński, *Wojsko Polskie na Wschodzie 1914–1920*, W-wa 1990
- **W. Bartoszewski: *Dni walczącej stolicy. Kronika Powstania Warszawskiego 1944*, W-wa 1989, 2004 i następne;**
- **W. Bartoszewski, Zofia Lewinówna: *Ten jest z ojczyzny mojej. Polacy z pomocą Żydom*, Kraków 1966;**
- Z. Berling: *Wspomnienia – przeciw 17 Republice*, W-wa 1991;
- W. Biegański: *Wojsko Polskie we Francji 1939-1940*, W-wa 1967;
- **W. Bigoszevska, *Polskie ordery i odznaczenia*, W-wa 1989,**
- **M. Borucki, *Szkolny leksykon historyczny. Fakty, biografie, pojęcia*, W-wa b.d.**
- **M. Bogucka, *Dawna Polska*, Warszawa 1974;**
- **M. Bogucka, *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1974;**

- T. Bór-Komorowski: *Armia Podziemna*, Londyn - W-wa, kilka wydań;
- S. Broniewski: *Całym życiem, Szare Szeregi w relacji naczelnika*, W-wa 1984;
- J. Ciechanowski: *Powstanie Warszawskie*, Londyn-Warszawa 1994;
- B. Cywiński, *Rodowody niepokornych*, Paryż 1985 (i nast.)
- **M. Czajka, M. Klamer, W. Sienkiewicz, *Leksykon historii Polski, W-wa 1995***
- A. Czubiński, Z. Grot, B. Miśkiewicz, *Powstanie wielkopolskie 1918–1919. Zarys dziejów*, Poznań 1978
- E. V. D’Abernon, *Osiemnasta bitwa w dziejach świata pod Warszawą 1920 r.*, W-wa 1932 (reprint).
- N. Davies, *Orzeł Biały, Czerwona Gwiazda. Wojna polsko-bolszewicka 1919–1920*, Kraków 1997, 2007
- J. W. Dyskant: *Flotylla rzeczne Marynarki Wojennej 1919-1919*, W-wa 1994;
- ***Dzieje Polski*, (pr. zbiorowa pod red.) Jerzego Topolskiego, Warszawa 1976,**
- Dybkowska A., Żaryn J., Żaryn M., ***Polskie dzieje od czasów najdawniejszych do współczesności, Warszawa 1996;***
- *Dziesięciolecie odrodzenia Polskiej Siły Zbrojnej 1918–1928*, W-wa 1928
- ***Encyklopedia szkolna. Historia, W-wa 1993 i nast.***
- **K. Filipow: *Order Virtuti Militari 1792–1945, W-wa 1990;***
- **T. Gąsowski, J. Ronikier, P. Wróbel, Z. Zblewski, *Bitwy polskie, Leksykon, Kraków 2000***
- J. Jabrzemski (red): *Szare Szeregi – Harcerze 1939–1945*, t. I-III, W-wa 1988;
- T. Jędruszczak, *Powstania Śląskie 1919–1920–1921*, Katowice 1981
- R. F. Karolewvitz, Fenin Ross S., *Dług honorowy. Amerykańscy piloci Eskadry Myśliwskiej im. Tadeusza Kościuszki w wojnie polsko-bolszewickiej 1919–1920. Zapomniani bohaterowie*, W-wa 2005
- J. Kirchmajer: *Powstanie Warszawskie 1944*, W-wa 1984;
- M. Klimecki, *Polsko-ukraińska wojna o Lwów i Galicję Wschodnią 1918–1919*, W-wa 2000
- M. Klimecki, W. Klimczak, *Legiony Polskie*, W-wa 1990,
- **S. Komornicki: *Wojsko Polskie 1939–1945. Barwa i Broń, W-wa 1990;***
- S. Komornicki (red): *Wojsko Polskie. Krótki informator historyczny o Wojsku Polskim w latach II wojny światowej*, t. I-X, W-wa 1967-1991;
- K. Komorowski (red.): *Operacja Burza i Powstanie Warszawskie 1944*, W-wa 2002,
- K. Komorowski: *Bitwa o Warszawę 1944*, W-wa 2004,
- R. Korab-Żebryk: *Operacja Wileńska AK*, W-wa 1986,
- S. Korboński: *Polskie Państwo Podziemne; W imieniu Kremla; W imieniu Polski Walczącej* Nowy York-Londyn-W-wa, kilka wydań;
- M. Kosiarz: *Flota Białego Orła*, W-wa 1984;
- Z. Koszyła: *Oddział wydzielony Wojska Polskiego majora „Hubala”*, W-wa 1987;
- Kozielski S., *Polska broń. Broń palna*, Wrocław 1975;
- **E. Kozłowski, M. Wrzosek, *Dzieje oręża polskiego 1794–1945, W-wa 1973–1974***
- E. Kozłowski: *Wojsko Polskie 1936-1939. Próby modernizacji i rozbudowy*, W-wa 1974,
- W. Król: *Polskie dywizjony lotnicze w Wielkiej Brytanii 1940 -1945*, W-wa 1982;
- E. Kospath-Pawłowski: *Wojsko Polskie na Wschodzie 1943-1945*, Pruszków 1993;
- **Kukiel M., *Dzieje Polski porzobiorowej 1795–1921, Londyn 1962 (i nast.)***
- **A. K. Kunert: *Ilustrowany przewodnik po Polsce Podziemnej, W-wa 1996;***
- C. Leżeński, Lesław Kukawski: *O kawalerii polskiej XX wieku*, Wrocław 1991,
- **W. Lipiński, *Walka zbrojna o niepodległość Polski w latach 1905–1918, Warszawa 1990***
- K. Liszewski: *Wojna Polsko-Sowiecka 1939 r.*, Londyn-W-wa 1986 i następne wyd.;
- J. Ludyga-Laskowski, *Zarys historii trzech powstań śląskich*, Warszawa 1973
- P. Łossowski, *Konflikt polsko-litewski 1918–1920*, W-wa 1996
- G. Łukomski, R. Stolarski, *Walka o Wilno. Z dziejów Samoobrony Litwy i Białorusi 1918–*

- 1919, W-wa 1994
- G. Łukomski, Cz. Partacz, B. Polak, *Wojna polsko-ukraińska 1918–1919*, Koszalin – W-wa 1994
 - L. Moczulski, *Przerwane powstanie polskie 1914*, Warszawa 2011,
 - T. Nałęcz, *Polska Organizacja Wojskowa 1914–1918*, Wrocław 1984
 - M. Ney-Krwawicz: *Armia Krajowa*, W-wa 1999;
 - M. Ney-Krwawicz: *Komenda Główna AK*, W-wa 1990;
 - M. Ney-Krwawicz: *Dowódcy Armii Krajowej*, W-wa 1996;
 - G. Nowik, *Wojna światów – 1920 – Bitwa Warszawska*, Poznań 2011
 - G. Nowik, J. Englert, *Komendant – Naczelnik Państwa – Pierwszy Marszałek Polski*, W-wa 1991,
 - J. Odziemkowski, *Bitwa warszawska 1920 roku*, W-wa 1990
 - J. Odziemkowski, *Leksykon bitew polskich 1914–1921*, Pruszków 1998
 - J. Odziemkowski, *Leksykon wojny polsko-rosyjskiej 1919–1920 r.*, Warszawa 2006
 - K. Olejnik, *Historia Polski 1939-1945*, Poznań 1998,
 - *Ostatni komendant – Ostatni żołnierze*, Warszawa 2013;
 - J. Pawlak: *Polskie eskadry 1918-1939*, W-wa 1991,
 - J. Pawlak: *Polskie eskadry w wojnie obronnej 1939 r.*, W-wa 1991,
 - J. Pertek: *Wielkie dni małej floty*, Gdynia, kilka wydań;
 - J. Piłsudski, *Rok 1920*, (w:) Józef Piłsudski, *Pisma zbiorowe*, t. VII, Warszawa 1937
 - W. Pobóg-Malinowski: *Najnowsza historia polityczna Polski, 1864–1945*, t. II, Paryż 1953, W-wa 1990,
 - **B. Polak i M. Rezler, *Walki Powstania Wielkopolskiego 1918–1919*, Koszalin 2010**
 - B. Polak, *Wojsko Wielkopolskie 1918–1920*, Koszalin 1990
 - M. Porwit: *Komentarze do polskich działań obronnych w 1939 r.*, W-wa 1983,
 - Praca zbiorowa: *Harcerki 1939–1945*, t I-II, W-wa 1988,
 - Praca zbiorowa: *Polskie Siły Zbrojne w II wojnie światowej*, t. I-V, Londyn,
 - Praca zbiorowa: *Polski czyn zbrojny w II wojnie światowej*, t. I-IV: (I – *Wojna obronna 1939*, II – *Polski ruch oporu 1939-1945*, III – *Ludowe Wojsko Polskie 1943-1945*, IV – *Walki formacji polskich na zachodzie 1939-1945*), W-wa 1979,
 - J. Przybylski, *Marynarze w walce o niepodległość Polski 1918–1920*, Warszawa 1999
 - D. Radziwiłłowicz, *Błękitna Armia. W 80 rocznicę utworzenia*, Warszawa 1997
 - *Rok 1920. Wojna polsko-radziecka we wspomnieniach i innych dokumentach*, pod red. J. Borkowskiego, Warszawa 1920
 - *Rozwadowski Tadeusz Jordan. General broni*, pod red. S. Rozwadowskiego, Katowice 1993
 - **W. Roszkowski (pseud. Andrzej Albert): *Najnowsza Historia Polski, t. I-II, W-wa 1989 i następane;***
 - T. Rzepniewski, *Obrona wybrzeża 1939 r. na tle rozwoju marynarki wojennej Polski i Niemiec*, W-wa 1970,
 - T. Rzepniewski, *Wojna powietrzna w Polsce 1939 r. na tle rozwoju Polski i Niemiec*, W-wa 1970,
 - **Sienkiewicz W., *Słownik historii Polski*, Warszawa 2005;**
 - W. Sikorski, *Nad Wisłą i Wkrą. Studium z polsko-rosyjskiej wojny 1920 roku*, Lwów 1928 (reprint 1993)
 - **J. Skowronek, B. Snoch, *Szkolny słownik historii Polski, czasy porozbiorowe, t. II, Warszawa 1997***
 - J. Szczepański, *Wojna 1920 na Mazowszu i Podlasiu*, Warszawa-Pułtusk 1995
 - ***Słownik Historii Polski*, Warszawa 1973 (i następane);**
 - **Snoch B., *Słownik szkolny. Terminy i pojęcia historyczne*, Warszawa 1990;**
 - P. Stawecki, *Polityka wojskowa Polski 1921-1926*, W-wa 1988;

- **P. Stawecki (red): *Zarys dziejów wojskowości polskiej w latach 1864–1939*, W-wa 1990,**
- W. Strzałkowski: *Grób Nieznanego Żołnierza*, Warszawa 1992,
- T. Szarota, *Stefan Rowecki „Grot”*, W-wa 1983 i nast. wydania;
- T. Szarota, *Okupacyjnej Warszawy dzień powszedni*, W-wa 1988;
- **T. Szewera: *Niech wiatr ją poniesie. Antologia pieśni 1939 -1945*, Łódź 1975,**
- R. Szubański: *Polska broń pancerna 1939*, W-wa 1982,
- E. Szwankowski, *Warszawa. Rozwój urbanistyczny i architektoniczny*, Warszawa 1952;
- E. Szwankowski, *Ulice i place Warszawy*, Warszawa 1963;
- **J. Ślaski: *Polska Walcząca, t. 1-6 (lub 1-3)*, W-wa, kilka wydań;**
- J. Ślaski: *Żołnierze wyklęci*, Warszawa 1996 i nast.
- J. Ślipiec, *Drogi niepodległości Polska i Ukraina 1918–1921*, Warszawa 1999
- J. Ślipiec, *Lwów 1–22 listopada 1918 roku*, Pruszków 1997
- M. Tarczyński, *Cud nad Wisłą. Bitwa warszawska 1920*, Warszawa 1990
- Topolski J., *Historia Polski*, Poznań 2003,
- M. Tuchaczewski, *Pochód za Wisłę* (w:) Józef Piłsudski, *Pisma zbiorowe*, t. VII, Warszawa 1937
- J. Tucholski, *Cichociemni*, W-wa 1984, 1985, 1988 i następne wydania;
- **P. Wandycz, *Pod zaborami 1795–1918*, Warszawa 1994**
- M. Wańkowicz: *Monte Cassino*, t. I-III, W-wa 1989,
- R. Wapiński: *General Władysław Sikorski*, Warszawa 1978,
- Z. Wawer: *Wojsko Polskie w Wielkiej Brytanii 1940–1947*, W-wa 1992,
- **H. Wereszycki, *Historia polityczna Polski 1864–1918*, Wrocław–W-wa–Kraków–Gdańsk–Łódź 2010**
- **P. P. Wiczorkiewicz, *Historia Polityczna Polski 1935–1945*, W-wa 2005,**
- R. Wnuk (red.), *Atlas polskiego podziemia niepodległościowego 1944–1956*, Warszawa – Lublin 2007;
- *Wojna polsko-sowiecka 1920 roku. Przebieg walk i tło międzynarodowe. Materiały sesji naukowej w Instytucie Historii PAN, 1–2 października 1990*, pod red. A. Koryna, W-wa 1991
- **M. Wrzosek, *Polski czyn zbrojny podczas pierwszej wojny światowej 1914–1918*, Warszawa 1990**
- M. Wrzosek, *Polskie formacje wojskowe podczas pierwszej wojny światowej*, Białystok 1977
- **M. Wrzosek, *Wojny o granice Polski Odrodzonej 1918–1921*, Warszawa 1992**
- M. Wrzosek, *Powstania śląskie 1919–1921. Zarys działań bojowych*, Warszawa 1971
- A. Zakrzewski, *Wizje niepodległości*, Warszawa 1983
- A. Zamoyski, *Warszawa 1920, Nieudany podbój Europy. Klęska Lenina*, Kraków 2009
- **A. Zawilski, *Polskie fronty 1918–1945, t. I-II*, Warszawa 1997**
- ***Zarys dziejów wojskowości polskiej w latach 1864–1939*, pod red. P. Staweckiego, W-wa 1990**
- ***Zarys historii Polski* (pod red. J. Tazbira), Warszawa 1980;**
- *Zbrodnia katyńska z przedmową gen. Andersa*, Londyn-Warszawa, kilka wydań,
- *Zeszyty Historyczne WIN-u* nr 1–33 1992–2011
- **A. Znamierowski, *Stworzony do chwały*, Warszawa 1995;**
- *Zwycięstwo 1920. Warszawa wobec agresji bolszewickiej*, (pr. zbior. pod red. M. M. Drozdowskiego, H. Eychorn-Szwankowskiej, J. Wichowskiego), Paryż 1990 (i nast.)
- L. Żeligowski, *Wojna w roku 1920. Wspomnienia i rozważania*, Warszawa 2006
- Z. Żygułski jun., *Sławne bitwy w sztuce*, Warszawa 1996 i nast.